

บุคคลในสายสกุล บุณนาค ที่รับราชการและมีชื่อเสียง

ราชินิกุลบุณนาค นับว่าเป็นสกุลที่เก่าแก่ บรรพชนของสกุลบุณนาคสืบเชื้อสายมาจากพ่อค้าชาวเปอร์เซีย (อิหร่าน) มีนามว่า เฉากะหมัด ที่เข้ามารับราชการในกรุงพระนครศรีอยุธยา ต้นตระกูลบุณนาค คือ เจ้าพระยาบวรราชนายก (เฉากะหมัด) ชาวเปอร์เซียที่เดินทางเข้ามาค้าขายในกรุงศรีอยุธยาปลายรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ประวัติโดยย่อ เจ้าพระยาบวรราชนายก (เฉากะหมัด)

เจ้าพระยาบวรราชนายก (เฉากะหมัด) เป็นมุสลิมชื่ออะหิษนาอะชะรียะหุ (ลิบสองอิมาม) เกิดเมื่อ พ.ศ. 2086 ณ ตำบลกุนี ในเมืองฮัสตะราบาด ซึ่งปัจจุบันคือเมืองกอร์กัน ตั้งอยู่แถบทะเลแคสเปียน ในประเทศอิหร่าน

ในยุคสมัยที่ท่านเฉากะหมัดเดินทางเข้ามากรุงศรีอยุธยา เป็นยุคที่โปรตุเกสเรืองอำนาจทางทะเลในแถบมหาสมุทรอินเดีย ทำให้พ่อค้าชาวพื้นเมืองต้องใช้เส้นทางขนส่งสินค้าทางบกเป็นช่วง ๆ เส้นทางที่เป็นไปได้ในการเดินทางจากอิหร่านเข้าสู่กรุงศรีอยุธยาในสมัยนั้น คือเดินทางจากเมืองฮัสตะราบาดเข้าสู่แคว้นคุชราตในอินเดียตะวันตก

ภาพ : เจ้าพระยาบวรราชนายก (เฉากะหมัด)

จากนั้นเดินทางตัดข้ามประเทศอินเดียมายังฝั่งตะวันออกทางด้านโจฬมณฑล และลงเรือข้ามอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามันมายังเมืองตะนาวศรีหรือเมืองมะริด แล้วจึงเข้าสู่กรุงศรีอยุธยา ปลายแผ่นดินสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เฉากะหมัดและมหมัดสะอิด พร้อมบริวารได้เข้ามายังกรุงศรีอยุธยา ตั้งบ้านเรือนและห้างร้านค้าขาย อยู่ที่ตำบลท่ากายี

ท่านค้าขายจนกระทั่งมีฐานะเป็นเศรษฐีใหญ่ในกรุงศรีอยุธยา ภายหลังมหมัดสะอิดได้เดินทางกลับ
เปอร์เซีย ท่านสมรสกับท่านเชย มีบุตร 2 คนและธิดา 1 คน ได้แก่

1. เป็นชายชื่อ ชื่น ซึ่งต่อมาคือ เจ้าพระยาอภัยราชา (ชื่น) สมุหนายก ในแผ่นดินพระเจ้าปราสาททอง
2. เป็นชายชื่อ ชม ถึงแก่กรรมแต่เมื่อยังเป็นหนุ่ม
3. เป็นหญิงชื่อ ซี เป็นสนมเอกในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ภายหลังแต่งงานกับพระยาศรีเนาวรัตน์ (อากามะหะหมัด) บุตรของมหมัดสะอิด

ภาพ : บุตรและหลานของท่านสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ อาทิเช่น

แถวหลังจากซ้าย คนที่ 3. เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร)

แถวกลางจากซ้าย คนที่ 1. พระยาราชานุประพันธ์ (สุดใจ) / คนที่ 7. พระยาราชพงศานุรักษ์ (ชม) /
คนที่ 10. พระยาประกรวงศ์ (ชาย) แถวหน้าจากซ้าย คนที่ 7. พระยาศรีธรรมสาส์น (เชย)/
คนที่ 12. พระยาราชานุวงศ์ (เล็ก)

ในปลายแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าปราสาททองโปรดเกล้า ฯ ให้ท่านเอกอัครราชทูตซึ่งมีอายุ 87 ปี เป็นเจ้าพระยา
บวรราชนายกจางวงกรมมทาทไทย ท่านได้ถึงแก่สัญกรรม เมื่อ พ.ศ. 2174 รวมอายุ 88 ปี **ท่านเอกอัครราชทูตนี้ท่าน
เป็นต้นสกุลของไทยมุสลิมหลายนามสกุลและสกุลขุนนาง เป็นต้นสกุลของเจ้าพระยาหลายท่านในระยะเวลา
ต่อมา อาทิ เจ้าพระยาอภัยราชา (ชื่น) เจ้าพระยาชำนาญภักดี (สมบุญ) เจ้าพระยาเพชรพิไชย (ใจ) และมีบรรดาศักดิ์
เป็นสมเด็จพระเจ้าพระยาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ถึง 3 ท่าน คือ สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ (ดิศ)สมเด็จพระ
เจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ (ทัต บุนนาค) และสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) รวมทั้งเป็นต้น
สกุลของสายสกุลที่มีความสำคัญต่อการปกครองประเทศตลอดมา สถานที่ฝังศพของท่านเอกอัครราชทูต ตั้งอยู่ในบริเวณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**

บุคคลในสายสกุล บุนนาค ที่รับราชการและมีชื่อเสียง

ภาพ : พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี

พระมเหสี พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวีในรัชกาลที่ 6 (สืบสายสกุลจาก เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์ (วร
บุนนาค) ทางพระชนนี)

บาทบริกา (บาทบริกา คือ ภรรยาที่เป็นสามัญชนของพระมหากษัตริย์ กรมพระราชวังบวร และเจ้าฟ้า คำอื่น ๆ ก็
มี เช่น บาทบริกา ทารบริกา, อรรคบริกา, หรือตัดใช้ว่า บริจาริก ก็มี

ภาพ : เจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (เจ้าคุณจอมมารดาแพ ในรัชกาลที่ 5)

- เจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (เจ้าคุณจอมมารดาแพ ในรัชกาลที่ 5) (บุตรี เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค)
- เจ้าจอมมารดาโหมด ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค)
- เจ้าจอมมารดาอ่อน ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมโหมด ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี พระยาอภัยราชสงคราม (นกยูง บุนนาค)
- เจ้าจอมจิ้น ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมอ้น ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค)
- เจ้าจอมอบ ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี พระยาประภากรวงศ์วรฤทธิภักดี (ชาย บุนนาค)
- เจ้าจอมพิศว์ ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค)
- เจ้าจอมเอี่ยม ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)
- เจ้าจอมเอิบ ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)
- เจ้าจอมอาบ ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)

- เจ้าจอมเอื้อง ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)
- เจ้าจอมแสง ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)
- เจ้าจอมแก้ว ในรัชกาลที่ 5 (บุตรี เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)
- เจ้าจอมเลียม ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมแถม ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมเชย ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมเหลียน ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมวอน ในรัชกาลที่ 5
- เจ้าจอมเอื้อง ในรัชกาลที่ 5

ภาพ : พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงถ่ายพระราชทาน เจ้าจอมเอิบ
พร้อมด้วยบิดา มารดาและญาติพี่น้อง (นั่ง) เจ้าจอมเอิบ, ท่านผู้หญิงสุรพันธ์พิสุทธิ์ (อู่ บุนนาค), เจ้าจอมมารดาอ่อน,
เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค) และ เจ้าจอมเอี่ยม(เย็น) เจ้าจอมอาบ,
พระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทียน บุนนาค) และ เจ้าจอมเอื้อง

สมเด็จพระเจ้าพระยา, เจ้าพระยา

- สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค)
- สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยุรวงศ์ (ดิศ บุนนาค)
- เจ้าพระยาอรรคมหาเสนา (บุนนาค)
- สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาพิไชยญาติ (ทัต บุนนาค)
- เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค)
- เจ้าพระยาสุรวงศ์วัฒนศักดิ์ (โต บุนนาค)
- เจ้าพระยาสุรพันธ์พิสุทธิ์ (เทศ บุนนาค)
- เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค)
- เจ้าพระยาราชศุภมิตร (ฮืด ศุภมิตร)

เอกสารอ้างอิง

indigogirl. (2562, ตุลาคม 30). *บุคคลในสายสกุล บุนนาค ที่รับราชการและมีชื่อเสียง*. Campus-Star.

<https://lifestyle.campus-star.com/knowledge/184138.html>